

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АГРАРНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Аграрне право України
Викладач (-і)	Яремак Зоряна Василівна, к.ю.н., доц., завідувач кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Яремак Зоряна Василівна (0342) 507822
Е-mail викладача (-ів)	Яремак Зоряна Василівна zoryana.yaremak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту кваліфікаційних робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> навчальної дисципліни є однойменна галузь права й передбачає вивчення основних питань про системоутворюючі категорії аграрного права, його джерела, державну аграрну політику й правові засади державного регулювання сільського господарства, правове забезпечення продовольчої безпеки, особливості правового становища суб'єктів аграрного права, правове регулювання виробничо-господарської, фінансової, договірної діяльності сільськогосподарських товаровиробників та інших аграрно-правових відносин.</p> <p>Норми аграрного права відіграють важливу роль у забезпеченні реалізації аграрної політики держави. Вирішення економічних та соціальних проблем села, всього агропромислового комплексу значною мірою залежать від їх правового забезпечення. Сучасний етап розвитку аграрного права України характеризується розширенням кола суб'єктів аграрних правовідносин. Так, в Україні створено законодавчу базу для розвитку різних форм господарювання на селі: державних, комунальних і приватних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських товариств, фермерських господарств, приватних аграрних підприємств та ін. В умовах проведення аграрної реформи в Україні спостерігається також розширення системи аграрного права за рахунок виникнення нових аграрно-правових інститутів (інституту аграрної реформи; сільськогосподарської оренди; приватної власності на землю; фермерства тощо). У процесі вивчення цієї навчальної дисципліни забезпечується поглиблення знань про ознаки земельних, трудових, майнових, організаційних, соціальних та інших відносин, що виникають у сфері сільськогосподарського виробництва, виявлення їх специфіки, а також оволодіння нормативно-правовим матеріалом, необхідним у майбутній трудовій діяльності юриста.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Аграрне право України» є формування системи знань з правового регулювання аграрних відносин, вироблення навиків правильного застосування нормативно-правових актів аграрного законодавства України.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Аграрне право України» є набуття студентами знань та розуміння змісту положень нормативно-правових актів, що застосовуються для регулювання аграрних відносин, застосування навичок та знань, набутих при вивченні теоретичного матеріалу, для самостійного розв'язання практичних</p>	

проблем, які виникають у процесі реалізації правосуб'єктності учасників аграрних правовідносин, правильного тлумачення та застосування норм аграрного законодавства.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень аграрно-правових відносин.

Здатність застосовувати знання аграрно-правових норм у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області аграрного права та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в галузі аграрного права.

Фахові компетентності:

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права для регулювання аграрних відносин, захисту прав суб'єктів аграрних правовідносин.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та елементи правового механізму регулювання аграрних відносин.

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері аграрних відносин.

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення чинного аграрного законодавства.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту і забезпечення прав і інтересів громадян в аграрній сфері економіки.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування для регулювання аграрних правовідносин.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що виникають в аграрному секторі економіки.

Програмні результати навчання:

Соціально-гуманітарна ерудованість:

Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті проблем правого регулювання аграрних відносин і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Формулювати власні обґрунтовані судження на основі правового аналізу аграрної політики.

Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю власної позиції.

Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи проблеми аграрних правовідносин.

Комунікація:

Доносити до респондента матеріал з аграрної проблематики доступно і зрозуміло.

Пояснювати характер певних подій і процесів, що відбуваються в аграрній сфері суспільного виробництва, з розумінням професійного та суспільного контексту.

Праворозуміння:

Здатність продемонструвати знання та розуміння змісту правових понять та категорій, базових для даної галузі права.

Здатність продемонструвати знання та розуміння правового регулювання земельних, аграрних та інших відносин, що виникають в процесі сільськогосподарського виробництва.

Правозастосування:

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.

Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів осіб в аграрно-правових відносинах.

5. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		28		
самостійна робота		42		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова	
7	081 Право	4	вибіркова	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Модуль I. Загальна частина				
Тема 1. Предмет і система аграрного права України		1	2	2
Тема 2. Джерела аграрного права		1	2	2
Тема 3. Державно-правове регулювання сільського господарства		4	2	2
Тема 4. Суб'єкти аграрних правовідносин		1	-	2
Тема 5. Правове становище сільськогосподарських товариств та їх об'єднань		1	2	2
Тема 6. Правовий статус сільськогосподарських кооперативів		1	2	2
Тема 7. Правове становище фермерського господарства		2	2	2
Тема 8. Правове регулювання ведення особистих селянських господарств		1	2	2
Модуль II. Особлива частина				
Тема 9. Правове регулювання використання природних ресурсів в сільському господарстві		2	2	2
Тема 10. Охорона довкілля в сільському господарстві		-	-	4
Тема 11. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств		2	2	2
Тема 12. Правове забезпечення безпечності та якості сільськогосподарської продукції		2	1	2
Тема 13. Екологізація аграрного виробництва		-	1	2
Тема 14. Договірне регулювання аграрних правовідносин		-	2	2
Тема 15. Правове регулювання аграрного ринку		-	4	2
Тема 16. Правове забезпечення сільськогосподарської діяльності відповідно до вимог ЄС та СОТ		2	2	2
Тема 17. Захист прав сільськогосподарських товаровиробників		-	-	4
Тема 18. Правове забезпечення соціального розвитку села		-	-	4
ЗАГ.:		20	28	42
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними			

	Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол № 5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/01/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-у-ННЮІ.pdf
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 12 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі.</p> <p>На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 8 балів, завдання з порівняльного аналізу, які оцінюються у 3 бали, 3 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу, задача (6 балів). Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/.</p>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	<p><u>Підсумковий контроль</u> – екзамен у письмовій формі.</p> <p>На екзамен вноситься 2 описових питання, які оцінюються по 15 балів, 1 питання порівняльного характеру (10 балів), 3 тестових завдання (по 2 бали) та 2 завдання для визначення ознак правового явища (по 3 бали).</p> <p>Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/; https://ktetap.pnu.edu.ua/тематика-курсів-кваліфікаційних-та-дипломних-робіт/.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття.</p>	

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/01/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-у-ННЮІ.pdf>)

8. Рекомендована література

1. Аграрне право : підручник / В.М. Корнієнко, Г.С. Корнієнко, І.М. Кульчій та інші; за ред. А.М. Статівки. Харків : Право, 2018.
2. Аграрне право України: підручник / Єрмоленко В.М., Гафурова О.В., Гребенюк М.В. та ін.; За заг. ред. В.М. Єрмоленка. К.: Юрінком Інтер, 2010.
3. Аграрне право: підручник для студ. вищ. навч. закл. / Жушман В.П., Уркевич В.Ю., Корнієнко та ін.; За ред. проф. В.П. Жушмана, А.М. Статівки. Харків: Право, 2010.
4. Аграрне право України: Підручник / Багай Н.О., Бондар Л.О., Гуревський В.К. та ін.; За ред. О.О. Погрібного. Київ: Істина, 2007 (2004, 2005).
5. Жушман В.П. Аграрне право та законодавство України (В питаннях та відповідях): Навчально-практичний посібник. Видання третє, доповнене та перероблене. Х.: ТОВ «Одіссей», 2006.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Яремак З. В. Аграрне право України. Методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020.

2. Яремак З. В. Аграрне право України. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/>

Викладач _____ доц. З. В. Яремак